

Evaluatie Bewonerspanel Kleur uw Buurt

Opzet van de evaluatie:

Met alle leden van het bewonerspanel is een zorgvuldig voorbereid gesprek gehouden om de gevoelens en meningen te peilen over de vier jaren dat ze nu opereren en hun suggesties voor de toekomst. Het gesprek vond plaats op 9 juni 2022 en werd geleid door twee externe adviseurs van de SESAM academie. Hun verslag is bijgevoegd als bijlage

Bij de totstandkoming van dit evaluatie rapport is niet gekozen om een uitgebreide enquête onder de aanvragers/ begunstigden van de regeling te houden. Het gaat immers niet om nut en noodzaak van de regeling zelf (die is door de raad bevestigd en staat hier niet ter discussie), maar om de meerwaarde te bepalen van het in handen leggen van de beslissingsbevoegdheid aan een panel van bewoners. Wel is een aantal aanvragers benaderd met de vraag of ze wisten dat bewoners (en niet de gemeente) de regeling beheren en zo ja, of dit voor hen verschil maakte in de afhandeling.

Deze beiden bronnen zijn gebruikt om de stad van zaken te kunnen beschrijven hoe beoordeling door het bewonerspanel plaatsvindt.

Doel en kaders (uit de notitie budget beheer door en voor bewoners, bijlage bij de nota stimuleringsbeleid van juli 2017)

“Eén van de opbrengsten vanuit de Dialoog- en Doorpakweken is een wens om te gaan experimenteren op het vlak van burgerbeheer van gemeentelijke (subsidie-)budgetten. Dit is ook de wens van de raad die vorig jaar daartoe unaniem het amendement Kleur uw buurt aannam. Eigen beheer of directe invloed op de verdeling van de gelden wordt gezien als belangrijk middel om:

- meer draagvlak te creëren voor het verdelen van het geld en maatwerk te kunnen leveren naar doelen, doelgroepen en wijken/dorpen door de (locale) kennis van inwoners breed te betrekken in de besluitvorming over waar en op welke thema's en initiatieven geld moet worden besteed;
- mensen te stimuleren en activeren om zelf met oplossingen te komen en/of deze te realiseren (“de ondernemende wijk/dorp”);
- mensen positiever en met “smeergeld” met elkaar rond de tafel te brengen om de eigen en lokale vraagstukken op te lossen (verbinding).

Primair gaat het om bewoners meer in de lead zetten rondom de verdeling van de gelden. Dit kan op allerlei manieren, waarbij het vooral zou moeten gaan om te denken in mogelijkheden en het zoeken naar de ‘ja’ om initiatieven vanuit de samenleving sneller, beter en zonder veel rompslomp te activeren en te ondersteunen. Het moet niet de rompslomp rond de aanvraag en beheer van gelden te veel bij (vrijwillige) inwoners leggen.”

Beschrijving totstandkoming bewonerspanel

Na het besluit van de raad op 4 juli 2017 is de heer Antoon Bonke benaderd om als trekker te fungeren in het benaderen en werven van leden voor het bewonerspanel. Hij had zich tijdens de Dialoog en Doorpakweken in februari 2017 sterk gemaakt voor meer bewonersbetrokkenheid en is daarom benaderd. De heer Bonke heeft vervolgens contact gezocht met de twee dorpsraden Loo en Groessen en de drie wijkraden (Duiven West, Duiven Zuid oost en Oud-Zuid). De wijk- en dorpsraden hebben tenslotte vier personen bereid gevonden om bewonersaanvragen in het kader van kleur uw buurt te willen beoordelen en toe te kennen dan wel af te wijzen.

Op 16 november 2017 kwam het bewonerspanel voor de eerste keer bij elkaar. Het panel bestond toen uit de volgende personen; Jan van Sadelhoff, Kees van den Brink, Malayka Holland, Syreetha Jones en Antoon Bonke. In 2020 heeft Syreetha Jones vanwege verhuizing uit de gemeente het panel verlaten. Deze positie staat sinds die tijd niet meer bemand.

Werkwijze en behandeling aanvragen

Sinds die tijd is een werkwijze gegroeid die heden deze vorm heeft aangenomen.

- initiatiefnemers vullen een aanvraagformulier via de gemeentelijke website in
- deze komt direct binnen bij de voorzitter van het bewonerspanel en zet deze door naar de andere leden
- het bewonerspanel bespreekt 1 keer per maand gezamenlijk de binnengekomen aanvragen
- bij spoedverzoeken wordt digitaal binnen twee dagen een besluit genomen
- Bij onduidelijkheid of onvolledigheid wordt contact opgenomen met de aanvrager
- Besluiten worden met consensus genomen
- Na de vergadering worden de besluiten doorgezet naar de contactambtenaar, deze maakt binnen een week per besluit de beschikking en draagt zorg voor de uitbetaling.
- afwijzingen vinden alleen plaats op basis van strijd met regelgeving
- bij onduidelijkheid over lokale wet- en regelgeving wordt contact gezocht met de contactpersoon van de gemeente
- deze checkt intern of er namens de gemeente een beletsel is de aanvraag te honoreren; dit komt niet voor, heel soms is wel aanleiding om e.e.a. nader te onderzoeken en wordt het besluit aangehouden.

Ambtelijke bespiegelingen over het bewonerspanel

Het bewonerspanel besluit per consensus.

Men zet lokale kennis in om tot een besluit te komen door de aanvrager uit te nodigen het verzoek toe te lichten en let daarbij met name op meerwaarde voor de samenleving.

Enige terughoudendheid bij het toekennen ontstond vanwege vrees voor mogelijke precedentwerking. Dit speelde toen in 2020 na de eerste coronagolf opeens meer buurtbarbecues werden georganiseerd en daarvoor ook aanvragen binnenkwamen. Het bewonerspanel was in eerste instantie bevreesd dat bij toekenning door precedentwerking een golf van aanvragen voor buurtbarbecues binnen zou komen en het budget overbelast zou raken. In een overleg met de ambtelijk contactpersoon heeft deze het bewonerspanel geadviseerd en meegegeven dat de regeling Kleur uw Buurt bedoeld was en is om

kleinschalige buurtactiviteiten uit te lokken en mede-mogelijk te maken. In die zin geldt precedentwerking dan juist niet als beletstel, maar eerder als extra stimulans, zolang de criteria van de regeling maar gevolgd worden. Budgetuitputting is natuurlijk een ander gegeven, maar gezien corona stond het aantal aanvragen op een laag niveau en vooralsnog werd daartoe niet gevreesd. Daarop heeft het bewonerspanel zich beraden over een beoordelingskader hoe om te gaan met verzoeken inzake buurtbarbecues en feestjes. Besloten is dat de activiteit - om voor toekenning in aanmerking te laten komen – of: voor de eerste keer plaatsvindt in de buurt, of voor de eerste keer in vijf jaren ,met als doel de sociale interactie daar waar die nog niet of nauwelijks bestaat tussen buurtbewoners aan te jagen. Ontmoetingsactiviteiten worden gestimuleerd niet de kosten van de barbecue.

Opvallend is daarmee dat al snel de wens ontstond het beoordelingskader van de regeling dat tenslotte erg vraag is te nuanceren en in te vullen; een zekere bureaucratiseringsreflex is waarneembaar.

P.R. / bekendheid met de regeling is een opgave.

Het bewonerspanel heeft wel een aantal acties ondernomen om de regeling onder de aandacht van de samenleving te brengen, maar twijfelt of deze voldoende effect hebben. Men komt daartoe omdat aanvragers toch vaak uit dezelfde hoek komen (zelfbeheer openbaar groen, hanging baskets, buurtfeesten, ontmoeting, achterpaden) en het aantal aanvragen de afgelopen twee jaar beperkt is gebleven. Bij dat laatste wordt overigens een grote invloed van corona vermoed.

Welke conclusies kunnen we trekken:

Directe burgerparticipatie?

Zijn burgers meer betrokken bij de besluitvorming inzake de toekenning van overheids gelden? Ja, vier burgers zijn direct betrokken, zij hebben het mandaat gekregen om zelf besluiten te nemen. Dat doen ze vrijelijk en vrijwel zonder last en ruggespraak. De leden van het panel voelen een sterke verantwoordelijkheid voor het beheer van het budget en zijn direct in the lead bij het nemen van beslissingen over gemeenschapsgeld. Deze bewoners zijn betrokken en voelen zich betrokken.

Kunnen we dit breder trekken?

Is de rest van de samenleving meer betrokken? Niet bij de besluitvorming an sich, wel is er wellicht een indirect effect: door instelling van het bewonerspanel is de laagdrempeligheid vergroot. Uit de telefonische enquête komt het beeld naar voren dat bij aanvragers het idee leeft dat bewoners meer in verbinding staan met de samenleving. Zij zouden een grotere binding met de buurt hebben en daardoor wellicht ook makkelijker toekennen dan ambtenaren(die daarentegen wellicht weer onafhankelijker beslissen)

Toegankelijkheid?

Is de drempel verlaagd: slechts ten dele. Het is zeker zo dat sprake is van een laagdrempelige regeling, besluitvorming kan snel een effectief plaatsvinden en de uitvoering evenzeer. In de afhandeling is – in vergelijking met ambtelijke afhandeling - er door het bewonerspanel wel een extra schakel bij gekomen. In de uitstraling richting bewoners kan op basis van subjectieve uitspraken wel van een laagdrempelige regeling worden gesproken. Men is van mening dat via een bewonerspanel besluitvorming over minder schijven plaatsvindt en over het algemeen is men tevreden over de snelle afhandeling.

Aanvragers waarderen het feit dat er mensen die zich op deze wijze vrijwillig inzetten ten behoeve van de samenleving.

Empowerment/activering.

Gaat er naast het laagdrempelige karakter ook een stimulans uit om met nieuwe initiatieven te komen? Het bewonerspanel heeft zelf het idee van niet. Zij hebben meerdere P.R.- acties ondernomen om de regeling onder de aandacht te brengen. Artikelen in de krant, berichten op de website en uitwisselingen via social media. Dit heeft ongetwijfeld bijgedragen aan meer bekendheid onder bewoners met de regeling, maar het heeft in ieder geval niet geleid tot extra aanvragen. Sterker nog het aantal aanvragen neemt af en aanvragers komen vaker uit dezelfde hoek.

Het bewonerspanel geeft aan dat ze hiermee worstelen. Tijdens en na het evaluatie gesprek is de aandacht ingezoomd of wellicht andere oplossingen denkbaar zijn. Vanuit de gemeente is gewezen op het feit dat de regeling mogelijkheden biedt werk te maken van andere manieren het budget in te zetten. Het huidige reactieve systeem (verdeling op basis van binnengekomen aanvragen) zou kunnen worden aangevuld of zelfs vervangen door een systeem waarbij proactief bewoners worden benaderd, via prijsvragen en/of verkiezingen van het meest geslaagde initiatief, enquêtes over wat er leeft in de buurt, daarop initiatieven uit te lokken en het budget vervolgens corresponderend te verdelen over thema's die met meest aanspreken.

Het bewonerspanel staat op zich open voor dit soort oplossingen, maar verzoekt daarbij wel om ondersteuning vanuit de gemeente, om dit goed voor te bereiden en ook te helpen bij de uitvoering.

Bijlage 1: verslag van het gesprek met het bewonerspanel (9 juni 2022)

Bijlage 2: verslag van een telefonische enquête onder de aanvrager van de regeling KUB

Bijlage 3: overzicht van door het bewonerspanel behandelde aanvragen